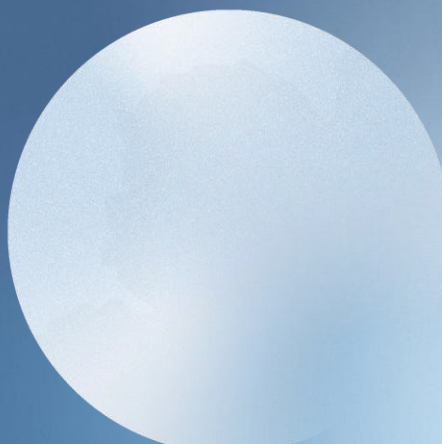

EADSE ROLL ESERi JÕUSTUMISEL

Rakendusseminar
28.01.2026

EADSE roll ESER jõustumisel

Teemad:

T1. Juhtumite lahendamise süsteem
spordiorganisatsioonides ja EADSEs

T2. Rikkumised, mis vajavad distsiplinaarmenetlust

T3. Distsiplinaarmenetluse sammud: EADSE juhised
spordiorganisatsioonidele distsiplinaar- ja
apellatsioonimenetluse läbiviimiseks

T4. Kavandatavad muudatused

T1. EOK TK 11. oktoober 2024 > ESER:

- Eesti spordieetika reeglid (ESER) on loodud eesmärgiga tagada **spordieetika järgimine** Eesti spordiliikumise kõigil tasanditel harrastusspordist kuni tipptasemeni.
- Kehtib **kõigile** spordis osalejatele, spordiorganisatsioonidele ja teistele spordiga seotud isikutele.
- Jõustub alates **01. juulist 2026.**

EOK TK 11. oktoober 2024 > SPORDIKOHUS

- Eesti Spordikohtu menetluse kord, mille eesmärk on pakkuda spordiga seotud vaidluste **kohtuvälist lahendamist**.
- Spordikohus on **sõltumatu ja erapooletu organ**, mille pädevusse kuuluvad EOK liikmete poolt esitatud **kaebused**, spordieetikaga seotud **vaidlused** ning muud **spordivaidlused**, mille osapooled on kokku leppinud spordikohtu alluvuse.
- Jõustub: alates **01. juulist 2026**.

20. juuli 2025 > spordiseaduse muudatus (1)

§ 11 Dopinguvastaste ja spordieetika reeglite järgimine
Lg 1 p 2 kohaselt on sportlane, treener, sportlase tugiisik, spordikohtunik ning spordiorganisatsiooni ja spordikooli töötaja ja juhtorgani liige **kohustatud tundma ja järgima** spordivõistluste tulemustega manipuleerimise ja väärkohtlemise vastaseid ning muid **spordieetika reegleid**, mis on sätestatud rahvusvahelise spordiorganisatsiooni, **rahvusliku olümpiakomitee**, rahvusliku paralümpiakomitee ja spordialaliidu kehtestatud **dokumentides**.

20. juuli 2025 > spordiseaduse muudatus (2)

Spordiseaduse § 11 lg 1 nimetatud reeglid **kohalduvad** mh ka **spordiorganisatsioonile ja spordikoolile**.

Spordiseaduse § 11 lg 4 järgi spordieetika reeglite rikkumiste puhul määratud võistluskeelu või spordis osalemise keelu puhul nähakse ette riiklike preemiate, stipendiumite ja toetuste **õiguse kaotamise** ja riigipoolse õiguse juba **eraldatu tagasiküsimiseks**.

NB!

Lisaks EOK põhikirjas viidatud nõuetele oma **liikmete +** suhtes **kohustab spordiseadus** Eesti Spordieetika Reegleid (ESER) tundma ja järgima nii 1) **spordis osalejate** kui ka 2) **spordiorganisatsioonide ja spordikoolide** poolt.

NB! Spordiseadus jõustus **25.07.25** > ESER jõustub **01.07.26**

ESER-i eesmärgid:

1. Tagada **inim- ja põhiõiguste** kaitse spordis.
2. Järgida spordis kehtivaid **põhimõtteid**.
3. Tagada spordi **hea maine**.
4. Ennetada üleastumisi ja eetilisi rikkumisi.
5. Võimaldada **distsiplinaarmenetlusega** rikkumisjuhtumitesse sekkuda

Miks eelistada ESERit ja Spordikohust?

1. Spordivaldkonna pädevus

- Valdkondlikud eriteadmised (spordikohtu liikmed jm)
- Spordieetika tagamine (lähtutakse *fair play* põhimõtetest)
- Siseauditi ja -kontrolli süsteem (kohustus kehtestada ESER kui min.)

2. Menetluslikud eelised

- Sõltumatu ja erapooletu kohtuväline lahendamine (pädevam)
- Huvide konfliktide lahendamine (EADSE sekkumine, spordikohtu otsus)
- Võimalus kiirendatud menetluseks (nt eesolevaid võistlusi arvestades vms)
- Kompromisside soodustamine (kui on asjakohane)

3. Spordi väärtuste kaitse ja kohaldamisala

- Põhimõtete kaitse (mis on ESERi peaesmärk)
- Laialdane isikuline kehtivus (spordis osalevad isikud)
- Universaalne kehtivus (sõltumata tasemest, kehtib Eestis ja välismaal)

EOK põhikirja muudatused (1) 11.10.24 / 09.06.25

Artikkel 8. Põhitegevused

...

8.19. Tagab sõltumatu **kohtuvälise vaidluste lahendamise süsteemi** (sh spordi vahekohtu) olemasolu **spordiga seotud vaidluste lahendamiseks.**

ESER-i kohaldamisala

Spordieetika rikkumise juhtumid lahendatakse üldjuhul spordialaliidu või muu EOK liikmeks oleva juriidilise isiku poolt **ESER-i ja spordiala reeglite alusel**.

NB! **ESER on miinimumstandard** – spordialad võivad kehtestada täiendavaid eetika-, käitumis- või distsiplinaarreegleid, kui need on ESER-iga kooskõlas.

EADSE pädevus (millal EADSE lahendab?):

ESERi kohaselt on Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutusel (EADSE) **keskne roll** spordieetika reeglite rakendamisel, uurimisel ja järelevalvel.

EADSE rolli **peamised aspektid**:

1. Rikkumiste menetlemine.
2. Teavituste vastuvõtmine
3. Järelevalve ja teabeõigus
4. Menetluse ülevõtmine:

Erandjuhud: EADSE pädevus (millal EADSE lahendab?):

- spordialal puuduvad ESER-iga kooskõlas olevad reeglid;
- spordialaliit rikub ausa menetluse tagamise kohustust;
- huvide konflikt (nt rikkumise on toime pannud spordialaliit ise, sponsori rikkumine, sekkumine distsiplinaarorgani töösse, isiklik/ametialane/majanduslik seotus);
- rikkumine puudutab mitut spordiala.

Pädevusvaidlus: lahendab Eesti Spordikohus.

ESER-i ei kohaldata: 1) võistlustulemuste ja -reeglite vaidluste puhul
2) dopingureeglite rikkumiste suhtes (on EDVR, v.a kui eetiline rikkumine mõjutab tulemust).

1. Rikkumiste menetlemine:

EADSE lahendab spordieetika rikkumise juhtumeid ESER-i alusel **konkreetsetes olukordades**:

- 1) kui spordialal puuduvad ESER-iga kooskõlas olevad reeglid või menetlussüsteem;
- 2) kui spordialaliit rikub ausa menetluse tagamise kohustust;
- 3) huvide konflikti esinemisel või kui õiglane uurimine spordiala siseselt on muul põhjusel takistatud (nt rikkujaks on spordialaliit ise);
- 4) kui juhtum puudutab mitut erinevat spordiala või spordiorganisatsiooni.

2. Teavituste vastuvõtmine

Spordis osalejad peavad **viivitamatult teavitama EADSE-t** võimalikest ausa mängu põhimõtete rikkumistest, kokkuleppemängudest, pealtvaatajate vägivallast või muust ebaeetilisest käitumisest (sh väärkohtlemisest ja ahistamisest).

3. Järelevalve ja teabeõigus

EADSE-l on **õigus saada** rikkumisjuhtumit menetlevalt spordiorganisatsioonilt **teavet ja dokumente** nii menetluse käigu kui ka langetatud otsuste kohta.

See teave tuleb esitada hiljemalt EADSE päringule järgneva 5 tööpäeva jooksul.

4. Menetluse ülevõtmine

Kui ilmnevad **asjaolud** (nt huvide konflikt jm), **mis nõuavad asja lahendamist EADSE poolt**, on spordialaliit **kohustatud andma menetluse ja kõik materjalid viivitamatult EADSE-le üle.**

Kokkuvõttes

... toimib EADSE nii **otsese menetlejana** keerulistes või konfliktsetes olukordades kui ka **üldise eetikavaldkonna kompetentsikeskuse ja järelevalveorganina**, kellele on koondatud oluline teavituskohustus.

NB! EADSE ei langeta karistusotsuseid!

T2. ESER: keelud-kohustused (1):

<https://www.eok.ee/organisatsioon/eesti-spordieetika-reeglid>

- Inimõiguste austamine ja diskrimineerimise **keeld**
- Ahistamise ja väärkohtlemise **keeld**
- **Täita** laste ja noorte kaitse **reegleid**
- **Järgida** ausa mängu **põhimõtteid**
- Spordivõistlustega manipuleerimise **keeld**, sh **teatamiskohustus**
- **Täita** spordiürituse korraldamise **reegleid** (sh turvalisus)
- **Täita** pealtvaatajate vägivalla ennetamise **reegleid**

ESER: keelud-kohustused (2):

- **Teatada** ebaeetilisest käitumisest (sh anonüümselt), SO peab tagama teavitaja anonüümsuse ja kaitse
- **Aidata** kaasa ESER-i rikkumise uurimisele ja menetlemisele, takistamise ja/või lubamatu mõjutamise **keeld**
- **Kindlustada** SO-s kaebuste lahendamise 2-astmelise süsteem, tagada reageerimine ja menetlemine (õiglane, aus, sõltumatu, erapooletu ja õigeaegse)
- **Järgida menetlustähtaegu:** 5tp; I/90(120) pv; II/90(120) pv

ESER: Karistatavad teod (füüsilised isikud)

ESER sätestab mitmeid **karistatavaid tegusid ehk rikkumisi**.

Oluline on teada, et karistatavaks teoks loetakse käitumist, mis:

- põhjustab sportlasele või teisele spordis osalejale **kannatusi või ohtu**, mis ei ole treeningu või juhendamise seisukohast vajalik;
- kohtleb isikut **alandaval viisil**.

Karistatavad teod võivad esineda **nii spordiga seotud üritustel** (võistlus-, harjutus-, treening-, koolitus-, turundusüritused) **kui ka sellega tihedalt seotud tegevustes**.

NB! See hõlmab nii **näost näkku** kui ka **sidevahendite ja sotsiaalmeedia** kaudu suhtlemist.

1. Rassism ja diskrimineerimine

Rassism ja diskrimineerimine:

Igasugune diskrimineerimine ja tõrjumine või privilegeerimine soo, rassi, seksuaalse identiteedi, seksuaalse orientatsiooni, nahavärvi, keele, usutunnistuse, poliitiliste või muude vaadete/veendumuste, rahvusliku/sotsiaalse kuuluvuse, sünnipära, ühiskondliku/majandusliku seisundi või muu tunnuse alusel.

Eesmärgiks või tagajärjeks on inimõiguste ja põhivabaduste võrdsetel alustel tunnustamise, teostamise või kasutamise võimatus või piiramine.

2. Väärkohtlemine

Käitumine, mis põhjustab sportlasele või teisele spordis osalejale **kannatusi või ohtu**, mis ei ole treeningu seisukohast vajalik, või koheldakse teda **alandaval viisil**.

3. Seksuaalne ja muu ahistamine

Seksuaalne ahistamine:

- teod, mis on karistatavad Eesti karistusseadustiku alusel;
- seksuaalse iseloomuga suhtlus ja teod, mis võivad rikkuda teise isiku seksuaalset enesemääramisõigust.

Muud ahistamise vormid:

- füüsiline ja vaimne ahistamine isiklikus suhtluses;
- vaimne ahistamine kaugühenduse teel;
- autoriteedi või võimu kuritarvitamine (nt ebasobiv kasutamine teise isiku suhtes).

4. Kehalise puutumatuse riive ja elu/tervise ohtu seadmine

Keelatud on:

- teise inimese tervise kahjustamine vägivalda kasutades või mõne muu tervist kahjustava tegevusega;

***NB! Vägivallaks ei loeta:** spordiala reeglite kohast või kõnealuse alaga tegelemisele tüüpilist füüsilist kontakti.*

- tervise või elu ohustamine, sh abitusse seisundisse jätmine;
- muud teod või tegemata jätmised, mis seavad ohtu kellegi elu või tervise.

5. Sobimatu keelekasutus, alandav käitumine ja kiusamine

Sobimatu keelekasutus: halvustavad ja solvavad märkused, mis võivad põhjustada teisele inimesele kannatusi.

Alandav käitumine: tegevus, mille puhul sobimatute võtetega kahjustatakse kellegi mainet, püütakse isikut teiste inimeste ees naeruvääristada või panna piinlikku või ebameeldivasse olukorda.

Kiusamine: inimestevaheline või kollektiivne verbaalne, žestiline või füüsiline agressiivne käitumine, mida teine isik kogeb ahistava või alandavana ja mida võib asjaolusid tervikuna hinnates pidada sobimatuks. Kiusamine võib olla nii füüsiline kui psüühiline.

6. Privaatsuse riive

Privaatsuse rikkumine:

- isiku eraeluga seotud teabe loata avaldamine;
- suhtlus- või kodurahu või isikuandmete kaitset rikkuvad teod;
- salaja toimuv pildistamine/filmimine või pealtkuulamine, kui see toimub loata.

Eraelu kaitse hõlmab näiteks: peresuhteid, tervislikku seisundit, isikuomadusi ja eelistusi.

7. Võistlustulemustega manipuleerimine ja selle varjamine

- Spordivõistlustega või -tulemustega manipuleerimine, **kokkuleppemäng** (ESER Art. 4 p. 4.4 tähenduses).
- Kohustuse rikkumine manipuleerimisest **teavitada** (ESER Art. 4 p. 4.5.).

ESER: Karistatavad teod (organisatsioonid) (1)

- 1. EOK "Hea juhtimise tava spordiorganisatsioonis,, (HJT) rikkumine,** mis on korduv või olulise mõjuga (nt kahjustab spordi mainet, põhjustab ulatuslikku kahju).
- 2. Pealtvaatajate vägivalla** (Art. 4 p. 4.7. tähenduses) või muu ebasobiva käitumise õhutamine, soodustamine, tolereerimine või tegevusetus selle ennetamisel/takistamisel (v.a kui korraldaja tõendab hoolsat käitumist).
- 3. Pealtvaatajate vägivalla või ebasobiva käitumise juhtumist teavitamise kohustuse** (Art. 4 p. 4.11) rikkumine.
- 4. Artikkel 4 punkti 4.14** (ESERi kohaldamise õigusliku aluse loomine) rikkumine, mis on korduv või olulise mõjuga.

ESER: Karistatavad teod (organisatsioonid) (2)

5. Kohustuse rikkumine tagada ESER-i järgimine ka oma tegevuses osalevate spordis osalejate poolt.

6. Ausa menetluse tagamise kohustuse rikkumine (Artikkel 4.15 rikkumine), sh menetluse mitte-alustamine/venitamine, uurimise takistamine, distsiplinaarorgani tegevusse sekkumine, ebaproportsionaalse karistuse määramine.

7. Spordiala või spordiorganisatsiooni enda eetika-, käitumis- või distsiplinaarreeglite ja menetlusreeglite mitte täitmine.

ESER: Karistatavad teod (organisatsioonid) (3)

8. Koostöö rikkumises süüdi mõistetud isikuga, kui see rikub isikule määratud keeldu (keelu kehtivuse ajal).

9. Määratud esialgse meetme, lõpliku karistuse või muu distsiplinaarorgani **otsuse mittetäitmine**.

10. Ausa menetluse vastane tegu (nt teadlik valeütluste andmine, eksitamine, pettus).

11. Muu ESER-is sätestatud kohustuse või reegli rikkumine või spordi väärtuse/põhimõtte oluline rikkumine.

Karistuse määramine (1)

Karistuse määramisel arvestatakse:

- õiguse üldpõhimõtteid;
- rikkumise iseloomu, raskusastet, ulatust;
- kõiki kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid;
- rikkuja käitumist ja suhtumist kannatanusse peale rikkumist, vabatahtlikku kahju hüvitamist või heastamist.

Karistuse määramine (2)

Kergendavad asjaolud:

- rikkumise toimepanija on **alla 18-aastane**;
- on **aidanud oluliselt kaasa** oma rikkumise uurimisele;
- on pannud teo toime **teise isiku surve all**.

NB! Karistused peavad olema **proportsioonis** rikkumise raskusega, vastama **õiglustundele** ja olema sarnastel asjaoludel sarnased ning kooskõlas varasema praktikaga.

Karistuse määramise (3)

Raskendavad asjaolud (7): toimepanek alaealise, arengutaseme madalamal või alluval positsioonil oleva isiku suhtes;

- korduvus ja/või kestus;
- esinemise ulatus erinevates tegevuskeskkondades;
- suunatus rohkem kui ühe inimese vastu;
- põhinemine soo, rassi, seksuaalse identiteedi, seksuaalse orientatsiooni; nahavärvi, keele, usutunnistuse, poliitiliste/muude vaadete, rahvusliku/sotsiaalse kuuluvuse, sünnipära, ühiskondliku/majandusliku seisundi või muu sarnase tunnuse alusel;
- eriti suur alandus (nt avalikus kohas või kõrvalseisjate juuresolekul);
- toimepanek grupiviisiliselt.

Karistuste liigid

Füüsilisele või juriidilisele isikule/spordiasutusele (spordialaliit, spordiühendus, spordikool):

- **hoiatus**
- **trahv** (FI: 100 – 5000 eurot JI: 1000 – 10000 eurot)
- võistluspõhine või tähtajaline/eluaegne **võistluskeeld**
- võistluspõhine või tähtajaline **mängukeeld**
- võistluspõhine või tähtajaline/eluaegne/alaline **korralduskeeld**
- tähtajaline või eluaegne/alaline **tegevuskeeld**
- tähtajaline **viibimiskeeld**

NB!

- **Trahv** tasutakse **EOK Eesti Spordikohtu sihtotstarbelisele pangakontole** (spordiorganisatsioonide määratud trahvid nende kontole).
- Spordis osaleja **peab austama ja täitma** pädevate distsiplinaarorganite (sh Eesti Spordikohus, CAS) jõustunud **otsuseid ja karistusi**.

T3. Distsiplinaarmenetluse sammud

EADSE juhised spordiorganisatsioonidele distsiplinaar- ja apellatsioonimenetluse läbiviimiseks.

T4. Kavandatavad muudatused?

- EADSE rakendab lähiajal tööle uurija ja juristi.
- EADSE – EOK – kultuuriministeerium koostöös toimub spordikohtu ja EOK distsiplinaarkomisjoni juhendite koostamine, kus suure tõenäosusega jääb mõlemal tasemel juhtumite menetlejaks EADSE.

Täna osalemast!

Vt EOK koduleht: <https://www.eok.ee/organisatsioon/eestisportieetika-reeglid>

Kontakt:

- EADSE <https://eadse.ee/>
- Henn Vallimäe henn.vallimae@gmail.com +372 5022554